Coalitieakkoord Rijswijk 2019-2022

Beter voor Rijswijk
D66
Wij. Rijswijk
CDA
Gemeentebelangen Rijswijk

Rijswijk,
12 april 2019

Rijswijk, 12 april 2019

Beste Rijswijkers,

Voor u ligt ons coalitieakkoord. Hierin staat hoe onze coalitie – die bestaat uit Beter voor Rijswijk, D66, Wij. Rijswijk, CDA en Gemeentebelangen Rijswijk - de komende drie jaar wil bouwen aan de stad.

De koers voor Rijswijk is al in grote lijnen beschreven in de Stadsvisie 2030, die samen met alle partijen in de stad tot stand is gekomen. Hierop bouwen wij voort. Onze keuzes plaatsen wij in het perspectief van deze visie.

Dit betekent niet dat onze plannen al dichtgetimmerd zijn. Integendeel: in ons coalitieakkoord hebben we bewust de hoofdlijnen aangegeven. Rijswijk maken we niet in het stadhuis, maar krijgt vorm in de samenleving, in de Rijswijkse buurten en wijken. Samen met u dus. Want wij geloven in de kracht van Rijswijkers. Daarom nodigen we u allemaal van harte uit met ons mee te denken én te doen. Voor plannen gaan we op zoek naar draagvlak in de samenleving.

Samen met u willen we bouwen aan een sociaal, veilig en duurzaam Rijswijk. Een stad waar iedereen goed en gezond kan wonen, werken en recreëren. Een stad waar iedereen die dat wil, kan meedoen. En waar bedrijven en maatschappelijke organisaties ruimte krijgen om hun activiteiten te ontplooien en te ontwikkelen.

Als coalitie hebben wij de rol van verbinder. Een verbinder kan het verschil maken en zorgen dat samenwerking vleugels krijgt. We hechten aan de kleinschaligheid van Rijswijk, maar zoeken ook samenwerkingsverbanden, zowel binnen de stad, als in de regio en nationaal.

Het is ook onze rol om het algemeen belang en de positie van minderheden en kwetsbare mensen te bewaken. We spannen ons bijvoorbeeld maximaal in om mantelzorgers te ondersteunen. Hetzelfde geldt voor vrijwilligers, die we blijven ondersteunen en waarderen voor al het goede werk dat zij doen. We hebben hierbij specifieke aandacht voor jongeren, om ze te motiveren en interesseren voor vrijwilligerswerk.

De bestuursstijl van ons college is open en dienend. En we zijn ons bewust dat we als overheid consequent en betrouwbaar moeten zijn.

Wij gaan aan de slag. We zijn zeer gemotiveerd om ons voor de stad in te zetten. Wij nodigen u nogmaals van harte uit om met ons mee te denken én te doen. Samen zijn we Rijswijk!

Marcel Keijzer, Beter voor Rijswijk
Constantijn Dolmans, D’66
Menno van Enk, CDA
Marja Pelzer, WIJ. Rijswijk
Ronald van der Meij, Gemeentebelangen Rijswijk

Onze ambities

We brengen eerst de basis op orde! We werken voortvarend achterstanden weg met betrekking tot de infrastructuur en het groen in de openbare ruimte. Als middelgrote gemeente in een grootstedelijk gebied richten we bijzondere aandacht op het op peil brengen van de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie en dienstverlening. Daarbij betrekken we inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Nadat de basis op orde is werken we toe naar excellent.

Speerpunten:

1. We bouwen aan een gemeente waar iedereen die dat wil mee kan doen;
2. We houden Rijswijk veilig en leefbaar, we zorgen voor een doortastend handhavingsbeleid;
3. We ontwikkelen Rijswijk door, conform de stadsvisie 2030;
4. We werken aan uitmuntende service vanuit het stadhuis en betrekken inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers;
5. We houden de financiën op orde.

Integriteit

Bewaken van onze integriteit is een continu proces. We gaan er proactief mee aan de slag. We zijn ons bewust van onze publieke functie en van de manier van handelen die daarbij hoort. De burgemeester is vanuit zijn functie bewaker van de integriteit van het lokaal bestuur. We hanteren hiervoor in ieder geval de Gedragscode integriteit voor het college van burgemeester en wethouders gemeente Rijswijk 2015, de Gedragscode raadsleden gemeente Rijswijk 2015 en het Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers, dat is vastgesteld in de raadsvergadering van 15 mei 2018.

1. Rijswijk voor en door iedereen

De gemeente Rijswijk wil een inclusieve gemeente zijn. Er is plek voor iedereen en iedereen kan meedoen, ongeacht geslacht, leeftijd, religie, seksuele voorkeur, etniciteit of handicap. Al het gemeentelijke beleid draagt hieraan bij.

In eerste instantie zijn wij van mening dat iedereen zijn eigen problemen moet kunnen oplossen. In tweede instantie bieden we hulp aan inwoners, die dit niet meer op eigen kracht kunnen en wanneer problemen niet (meer) met hulp van het eigen sociale netwerk kunnen worden opgelost.

Welzijn

Er is voor de gemeente een belangrijke rol weggelegd om armoede te bestrijden, schuldhulpverlening te bieden en goede ondersteuning te verlenen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). We willen dat zorg makkelijk toegankelijk is voor iedereen die zorg nodig heeft. In het sociaal domein zetten we de goede zaken voort en tonen we tegelijkertijd ambitie. We dringen bureaucratie en onnodige regels in de zorg zoveel mogelijk terug, ondersteunen mantelzorgers en zetten het succesvolle Parnassia Project voor de aanpak van verwarde personen voort.

We willen meer inzetten op het welzijn van inwoners. Daarbij geldt dat het voorkomen van problemen beter is dan genezen. De gemeente neemt daarom een regierol in bij het (preventief) aanpakken van armoede, huiselijk geweld, schulden en eenzaamheid. Met samenwerkingspartijen maken we meer dan voorheen afspraken over de resultaten die zij leveren.

We zetten in op de aanpak van huiselijk geweld. We kiezen daarbij voor een brede aanpak. Waar sprake is van geweld, wordt dit snel en adequaat gestopt en zoeken we naar een duurzame oplossing.

Omdat (sport)clubs en verenigingen een belangrijk onderdeel zijn van het welzijn van inwoners ondersteunen we ze vanuit de gemeente. Dat kan soms met kennis of door een verbindende rol vanuit de gemeente in te nemen. Hierbij hebben we nadrukkelijke aandacht voor het welzijn van jongeren. Naast de bestaande clubs en verenigingen willen we ook graag ruimte laten voor nieuwe initiatieven. Ook die faciliteren we waar nodig en mogelijk.

Werk

Meedoen in de samenleving is essentieel. Betaald werk is de beste weg uit (financiële) armoede. We vinden het belangrijk dat werk moet lonen en dat iedereen die kan werken ook daadwerkelijk werkt. Werk zorgt naast inkomen voor stevige sociale verbanden en geeft identiteit.

Met de Belangenvereniging Bedrijven Rijswijk (BBR) en werkgevers is een Lokaal Sociaal Akkoord gesloten. Hierin zijn concrete afspraken gemaakt om Rijswijkers aan werk te helpen. Dit zetten we voort. De afgelopen jaren bleek Social Return on Investment (SROI) dé motor achter arbeidsinschakeling. SROI passen we daarom toe op alle opdrachten van de gemeente Rijswijk.

Armoedebestrijding

Als je op of onder het bestaansminimum leeft, niet kunt werken of financiële problemen hebt dan krijg je extra ondersteuning van de gemeente. Vooral kinderen die in armoede opgroeien verdienen

die steun. We willen de kindregelingen die de gemeente Rijswijk heeft voortzetten. Kinderen moeten de kans krijgen om op te groeien tot zelfstandige en zelfbewuste inwoners. Meedoen op school en in de samenleving is daarvoor essentieel. De gemeente springt bij als dat in het geding komt.

Gezondheid

Een gezonde levensstijl van de Rijswijkse inwoners blijven we bevorderen. We actualiseren hiervoor de nota Volksgezondheid. Hierin definiëren we wat de uitdagingen zijn voor een gezonder Rijswijk waarbij we aansluiten bij het nationale preventie akkoord waardoor we roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik aanpakken en de gezondheid van heel veel Rijswijkers verbetert. Samen met de door de sportraad opgestelde Nota Sport en Bewegen vormt dit het kader voor het sport- en volksgezondheidsbeleid.

Onderwijs

Onderwijs is erop gericht dat iedereen gelijke kansen heeft en zijn of haar talenten kan ontwikkelen. Die ontwikkeling start bij uitstekende kinderopvang en loopt naadloos door in het primair en voortgezet onderwijs. We willen schooluitval voorkomen en kinderen die thuiszitten terugleiden naar school. Daarnaast vinden we het belangrijk dat iedere jongere een startkwalificatie heeft. We blijven laaggeletterdheid bestrijden. We stimuleren het onderwijs, bedrijven en organisaties om opleidingen aan te laten sluiten op de arbeidsmarkt. We kijken naar de mogelijkheid voor het vestigen van internationaal basisonderwijs in Rijswijk. We inventariseren de scholen in Rijswijk en maken met schoolbesturen een investeringsprogramma voor duurzame scholen en groenblauwe schoolpleinen.

Jongeren

Rijswijk kan meer doen voor jongeren. We willen niet voor hen beslissen, maar komen tot een jongerenbeleid waar écht behoefte aan is. De betrokkenheid van kinderen en jongeren in Rijswijk gaan we stimuleren. Dat begint met kinder- en jongerenparticipatie. We leren kinderen en jongeren dat ze zélf invloed kunnen uitoefenen op de maatschappij. Doelgerichte bijdragen voor concrete activiteiten behoren wat ons betreft tot de mogelijkheden.

Cultuur

Cultuur draagt bij aan het welbevinden van onze inwoners en de economische groei van de stad. In de uitwerking van de Cultuurvisie is er met name aandacht voor vernieuwing, samenwerking en ruimte voor kleinschalige initiatieven. We kijken ook naar mogelijkheden om het Museum Bescherming Bevolking te steunen. Samen met de winkeliers in Oud Rijswijk kijken we of er mogelijkheden zijn voor een terrasvoorziening bij het Museum Rijswijk.

Eenzaamheid

Eenzaamheid vraagt om onze continue inzet. Daarom gaan we onverminderd door om eenzaamheid, mét de onderliggende oorzaken, aan te pakken. Dit in samenwerking met onze inwoners en maatschappelijke organisaties..

Sociale cohesie

Een andere inrichting van de openbare ruimte, zoals meer plek om elkaar te ontmoeten, en het gericht(er) inzetten van welzijnswerk zijn manieren om de sociale cohesie te vergroten met name in wijken waarin de cohesie laag is en het gevoel van onveiligheid hoog. Daarbij werken we aan een openbare ruimte die uitnodigt tot lopen, fietsen, buitenspelen en ontmoeten.

Buurthuis van de toekomst

Om de cohesie in buurten en wijken verder te stimuleren faciliteert de gemeente zogenoemde Buurthuiskamers en buurthuizen van de toekomst.

Asielzoekerscentrum (AZC)

Wat betreft het asielzoekerscentrum zullen we het COA houden aan de gemaakte afspraken gericht op de veiligheid van de bewoners van het AZC, de vrijwilligers, medewerkers en de omgeving. Een belangrijk aandachtspunt is dat er voldoendecapaciteit is, onder andere van politie om eventuele ongeregeldheden tegen te gaan.

Statushouders

We onderzoeken alternatieven om te voldoen aan de huisvestingsopgave van statushouders.

Subsidies

We zetten het lopende proces rondom de subsidieverordening voort. Zo ook de aanvliegroute om het proces op te delen in het vaststellen van het kader voor de gemeentelijke subsidies en een deel over de invulling en verdeling van de subsidies. Beide delen worden besproken en vastgesteld samen met de gemeenteraad. Centraal in dit proces staan de transparantie in het subsidieproces en een correcte verantwoording van subsidiegelden.

2. Leefbaar en veilig

Rijswijk heeft prachtig groen, onze parken zijn onze 'longen'. De groenzones, versterken én beschermen is daarom belangrijk. We willen een openbare ruimte die voor iedereen uitnodigt tot lopen, fietsen, buitenspelen en ontmoeten. Daarom gaan we de groenzones verder ontwikkelen en ook benutten voor sport, spel en recreatie. Naast de aandacht voor groen zijn twee van de kernwaarden voor een prettige woonplaats: een schone woonomgeving en een veilige woonomgeving. We zorgen voor een leefbare stad die schoon, heel en veilig is.

En bij 'groen' hoort ook aandacht voor 'blauw'; we zorgen voor voldoende waterberging in Rijswijk. Dit is onderdeel van de te ontwikkelen strategie voor klimaatadaptatie.

Kwaliteit openbare ruimte

Een beter ingerichte openbare ruimte draagt bij aan de overzichtelijkheid van wegen. Dit verhoogt ook de (verkeers)veiligheid. Om de verkeersveiligheid verder te verbeteren maken we een integraal verkeersveiligheidsplan. Knelpunten rondom veiligheid van fietspaden, zebrapaden, verkeerslichten en doorstroming van verkeer lossen we daarmee op. Hierbij hebben we specifieke aandacht voor de veiligheid van fietsers en voetgangers rondom scholen en (sport)verenigingen. We bestuderen wat smart mobility kan betekenen voor de verkeersveiligheid.

De onderhoudsachterstanden in de openbare ruimte pakken we aan. We zorgen dat de basis op orde is en realiseren daarna een kwaliteitsslag in de openbare ruimte. De grootste probleemstraten worden opnieuw ingericht. We zetten in op voldoende onderhoud en vernieuwing van groen zodat het er mooier uitziet.

We onderzoeken hoe we een versnelling kunnen aanbrengen in het op orde brengen van de straatverlichting.

Energievisie

Om Rijswijk ook in de toekomst leefbaar te houden gaan we in regioverband aan de slag met de energietransitie. Gemeenten moeten uiterlijk eind 2021 een transitievisie warmte vaststellen. Ondertussen werken we aan de energievisie om tijdig klaar te zijn voor de energietransitie. Daarbij houden we nadrukkelijk rekening met het feit dat deze visie de vragen die leven bij inwoners moet beantwoorden en onzekerheden moet wegnemen. De energievisie voldoet aan de landelijke eisen en zorgt dat alle bewoners van Rijswijk ook aan deze eisen kunnen voldoen. De gemeente is actief betrokken bij de landelijke voortgang en informeert zich over kansrijke initiatieven, met name in oplossingen voor groepen die zelf moeilijk kunnen investeren.

Handhaving

Om (zwerf)afval en andere ergernissen en mogelijke onveilige plekken aan te pakken zetten we hard in op een duidelijk handhavingsbeleid. We zorgen voor voldoende gemeentelijke capaciteit bij de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. We leggen daarbij ook de relatie met andere beleidsvelden zoals zorg en gebiedsvernieuwing. Hiermee willen we uitbuiting, mensenhandel en witwaspraktijken tegen gaan.

Afval

We zetten in op mogelijkheden om het afvalbeleid via een maatwerkcontract met Avalex te verbeteren. We onderzoeken daarbij alle mogelijkheden om de stad schoon te houden, eventueel door kleinschalige buurtgerichte pilots. Afvalcontainers moeten tijdig leeg en grofvuil snel opgehaald. Zo laten we inwoners zo min mogelijk met afval slepen. We onderzoeken daarnaast of en wanneer nascheiden goedkoper is en zetten de ingezette koers met betrekking tot de governance van Avalex door.

3. Verder werken aan de ontwikkeling van Rijswijk

Het is belangrijk dat we inzetten op goede en constructieve contacten in het belang van Rijswijk en de regio. Rijswijk wil haar positie in de regio verbeteren en versterken.

De ingezette lijn voor de herontwikkeling van de Plaspoelpolder, het Stationsgebied, In de Bogaard en de Prinses Beatrixlaan zetten we voort.

In de Metropoolregio Rotterdam Den Haag maken we ons hard voor de realisatie van goede openbaar vervoerverbindingen met RijswijkBuiten en het Reinier de Graaf ziekenhuis in Delft. Daarnaast zetten we ons ook in voor een lightrailverbinding met Rotterdam The Hague Airport, met minimaal één haltestop in Rijswijk(Buiten).

Omgevingswet

Centraal staat de balans tussen het benutten en het beschermen van de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet moet (onder andere) méér mogelijkheden creëren voor initiatieven vanuit de samenleving. Ook stimuleert de wet dat regels en beleid tot stand komen in samenwerking met de stad. De geest van de Omgevingswet sluit dan ook goed aan op onze participatieve werkwijze. In onze collegeperiode willen we borgen dat Rijswijk alle voorbereidingen heeft getroffen voor de nieuwe wet. We benutten de invoering van de Omgevingswet ook als het gaat om deregulering en vermindering van de bureaucratie. Verder grijpen we de nieuwe Omgevingswet aan om onze leefomgeving te verbeteren en de gezondheid en veiligheid van onze inwoners te beschermen.

Economie

In samenwerking met ondernemers bouwen we aan een goed vestigings- en ondernemersklimaat. De plekken waar bedrijven en ondernemers zich bevinden maken we mooier of we transformeren ze.. In de Plaspoelpolder doen we dat door de ontwikkeling van de Haven, het Kessler park, de Treubstraat en de transformatie van leegstaande kantoorgebouwen naar werklocaties, hotels en woningen. Dit zijn majeure projecten waar wonen en werken elkaar ontmoeten. We zorgen dat werknemers in een prettige omgeving verblijven en de werkgebieden meer gaan bruisen. Daardoor verbetert het vestigingsklimaat. Dit brengen we actief onder de aandacht van huidige en toekomstige Rijswijkse bedrijven.

Met de Plaspoelpolder en onze andere bedrijventerreinen bieden we de regio wat het steeds meer nodig heeft: ruimte voor werkgelegenheid. Onze bedrijven en instellingen moeten goed zijn aangesloten op de regionale economie. Bedrijven en onderwijs verbinden we meer met elkaar, vooral rondom beroepsoriëntatie en techniek.

Het oude centrum van Rijswijk is in cultureel en economisch opzicht belangrijk voor Rijswijk. Investeringen in Oud Rijswijk zijn er op gericht om het historisch karakter te versterken, om de kwaliteit en de bovenlokale aantrekkingskracht van het woon- en winkelgebied verder omhoog te brengen.

Parkeren

Voor wat betreft het parkeerbeleid gaan we op zoek naar mogelijkheden om dit te vereenvoudigen. Parkeeropbrengsten zetten we in voor het verbeteren van de parkeerinfrastructuur en handhaving.

Een structureel overschot aan parkeeropbrengsten kunnen we gebruiken om de tarieven laag te houden.

Onderzocht wordt of het parkeren in de omgeving van winkelcentrum In de Bogaard in lijn kan worden gebracht met het gemeentelijk straat parkeren.

Huis van de Stad

We gaan verder met het traject Huis van de Stad. Zoals bij alle nieuwe plannen beoordelen we ze integraal, financieel en op inhoud. Uiteraard dient dit plan te voldoen aan de door de gemeenteraad gestelde (financiële) kaders.

Landgoederenzone

De kwaliteit van het onderhoud van de omgeving tussen de Rijswijkse schouwburg en het Oude Stadhuis verdient onze aandacht. De uitstraling van dit deel van de Rijswijkse landgoederenzone heeft effect op het aangezicht van de wijk Te Werve, het Rijswijkse Bos, de Rijswijkse Schouwburg en het mogelijke Huis van de Stad. Dit gebied krijgt de kwalitatieve impuls die het verdient.

Stationsgebied

Als onze partners bereid zijn bij te dragen aan een lightrailverbinding met stops in Rijswijk, pakken we het stationsgebied grondig aan.

Verstedelijkingsopgave

De groei van Rijswijk zet de komende jaren door. De huisvestingsopgave is groot. Om aan deze opgave te voldoen zijn alle partijen aan zet, van gemeente en projectontwikkelaars tot de woningcorporaties. Met de corporaties maken we afspraken over noodzakelijke investeringen, verduurzaming en leefbaarheid. Wij bouwen naar behoefte. Ons doel is om te zorgen voor voldoende woningen, in gemêleerde wijken en met een evenwichtige sociale opbouw. We dragen actief bij in regionaal verband aan de verstedelijkingsalliantie.

Wonen

We zetten vol in op bouwen van betaalbare (koop)woningen voor gezinnen. Zo werken we tegelijkertijd aan de doorstroming op de woningmarkt. Wij bouwen naar behoefte, met extra aandacht voor huurwoningen in het middensegment (€ 800-1.200 huur per maand) en houden ons aan de afspraken over het percentage sociale woningbouw zoals overeengekomen is in de regionale woonvisie. We kijken kritisch naar splitsing van woningen in verband met de kwaliteit van de leefomgeving in de betrokken wijk of buurt.

Voor senioren willen we vernieuwende woonconcepten stimuleren. Met de corporaties maken we elk jaar prestatieafspraken over renovatie en nieuwbouw. Gezamenlijk willen we verkennen waar nog mogelijkheden zijn voor sociale woningbouw. Eventueel kan dat ook binnen de transformatieopgave.

Onderzoek milieuzones

Vanuit het oogpunt van luchtkwaliteit onderzoeken we de mogelijkheden en effecten van het uitbreiden van de milieuzone op de Haagweg, alsook wat betreft het instellen van een milieuzone op de Prinses Beatrixlaan voor vrachtverkeer.

4. Uitmuntende service vanuit het stadhuis

We zetten de uitvoering van verbetering van de service onverminderd door, te beginnen met het op orde hebben van de basis. Daarbij hebben we vooral oog voor zaken die inwoners en ondernemers rechtstreeks aandragen ter verbetering van de dienstverlening.

De gemeente moet inwoners en ondernemers snel en goed helpen. We denken mee met ondernemers die zich in Rijswijk willen vestigen en zorgen voor lage administratieve lasten. Belangrijk is dat ook de gemeentelijke organisatie hier goed voor ingericht is.

We toetsen in hoeverre onze interne processen en werkwijzen eraan bijdragen dat:

1) we afspraken aan inwoners beter kunnen nakomen;
2) we goed bereikbaar zijn (vooral telefonisch en digitaal) en op tijd reageren;
3) we efficiënt werken;
4) we een goede host zijn;
5) inwoners en ondernemers de status van hun melding of aanvraag kunnen volgen, zowel online als telefonisch, bijvoorbeeld via een nieuw Meldpunt Openbare Ruimte.

Betrokkenheid

De komende drie jaar staan in het teken van het professionaliseren en optimaliseren van de participatietrajecten met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Participatietrajecten beogen we meer zichtbaar en bereikbaar te maken voor een brede doelgroep Rijswijkers. We willen vooral het enthousiasme over meebeslissen (en het samen verder vormgeven van hun eigen wijk en onze stad) onder Rijswijkers vergroten.

We streven naar gerichte betrokkenheid van inwoners en belanghebbenden in een vroeg stadium om de kwaliteit van en het draagvlak voor veranderingen te verhogen. Onze ambitie is om naast inwoners ook maatschappelijke organisaties en ondernemers te betrekken bij de ontwikkeling van Rijswijk. Om verwachtingen te managen, zorgen we per participatietraject vooraf voor duidelijke kaders. Voor alle projecten die we starten is het van belang dat de gemeente partijen goed betrekt, zowel voor, tijdens als na de uitvoeringfase.

Daarnaast zetten we in op betrokkenheid van inwoners en ondernemers. We zorgen er allereerst voor dat we de inspraak rondom wettelijke inspraakprocedures goed op orde brengen. We streven naar gerichte betrokkenheid van inwoners en belanghebbenden in een vroeg stadium om de kwaliteit van en het draagvlak voor veranderingen te verhogen.

De bevindingen van de raadswerkgroep ‘bestuurlijke vernieuwing’ en de ervaringen met participatietrajecten nemen we mee als waardevolle input bij de verdere vormgeving van het participatieproces.

5. Rijswijk blijft betaalbaar

Het is belangrijk dat Rijswijk betaalbaar blijft. Voor de gemeente zelf, maar zeker ook voor onze inwoners en bedrijven. We spreken daarom af dat we niet meer geld uitgeven dan er binnenkomt en dat we lokale lasten voor inwoners en bedrijven zo laag mogelijk houden. Onze ambitie is dat de lastendruk onder het gemiddelde in de regio Haaglanden blijft.

We zorgen voor voldoende financiële buffers om tegenvallers op te vangen, zodat we onze ambities kunnen blijven waarmaken. Mogelijke financiële tegenvallers vangen we in eerste instantie op binnen de desbetreffende programmabegroting. De begroting houden we structureel in evenwicht met voldoende risicoreserves. Meevallers vloeien in eerste instantie terug naar de algemene middelen zodat een integrale afweging van middelen mogelijk is.

Hetzelfde geldt voor eventuele winsten vanuit de grondexploitatie. Die gebruiken we om schulden af te lossen of het weerstandsvermogen te versterken. Eventuele verliezen compenseren we eerst binnen de betreffende grondexploitatie en daarna wordt eventueel het weerstandsvermogen afgeboekt.

Financieel kader

Begroting

- We bouwen voort aan een controleerbare begroting met inzicht in vrij besteedbare middelen en gebonden middelen.
- We houden de begroting structureel in evenwicht met voldoende risicoreserves. Structurele uitgaven dekken we met structurele inkomsten.
- Nieuwe uitgaven en bezuinigingen wegen we integraal af bij de begrotingsbehandeling en op hoofdlijnen bij de voorjaarsnota (het zogenoemde kaderdebat).
- Tekorten compenseren we in eerste instantie binnen een beleidsprogramma. Meevallers laten we in eerste instantie terugvloeien naar de algemene middelen zodat een integrale afweging mogelijk is.
- We leggen geen generieke taakstellingen op, maar geven taakstellende bezuinigingen in opdracht aan een beleidsprogramma.

Investeringen

- We stellen een duurzaam investeringsprogramma op met een investeringsbegroting voor de komende vijftien jaar, waarbij we rekening houden met al bestemde investeringsleningen.
- Als investeringen niet doorgaan laten we de bestemde gelden terugvloeien naar de algemene middelen. Op die manier is een integrale afweging mogelijk.

Belastingen

- We behouden heffingen en leges voor diensten waar langjarige investeringen voor nodig zijn.
- De onroerendezaakbelasting passen we jaarlijks aan, op basis van de inflatie, tenzij de kostenstijging op gemeentelijke diensten meevalt.
- We verhogen de onroerendezaakbelasting alleen als laatste middel, als dit noodzakelijk is voor de financiering van onvoorziene tekorten bijvoorbeeld bij de decentralisatie-uitkeringen in het sociaal domein of op de grondexploitatie.
- Bij zakelijk onroerend goed blijven we de onroerendezaakbelasting heffen bij de eigenaar.
- We blijven streven naar een lastendruk onder het gemiddelde van Haaglanden.

Subsidies, garanties en leningen

- We pakken het proces van subsidieverstrekking aan. De huidige subsidieverordening kent strikte (verantwoordings-)regels en biedt weinig tot geen ruimte voor incidentele initiatieven. We passen de verordening uit 2005 aan en verbeteren het proces van aanvraag en verantwoording van subsidies. Zowel voor de aanvrager als de gemeente moet dit voor een duidelijkere en meer efficiënte subsidiecyclus zorgen. Daarna volgt per beleidsveld een brede discussie, met als doel om de gewenste maatschappelijke effecten van het beleid te formuleren. Op deze manier kunnen we de subsidies in de toekomst optimaal inzetten.
- Daarnaast geldt dat:
  - We subsidies alleen verstrekken als het doel vooraf helder is en de prestatie op samenwerking en innovatie is verantwoord.
  - Gesubsidieerde organisaties ten minste jaarlijks een inhoudelijk en financieel verslag aan ons uitbrengen, met een beoordeling of de beoogde doelen zijn bereikt.

- We met partijen die goed presteren afspraken maken en de randvoorwaarden bepalen voor de toekenning van meerjarige subsidies.
- We terughoudend zijn bij het afgeven van garanties en leningen.
- We leningen en garanties alleen inzetten mits er voldoende waarborgen zijn.

Risicomanagement

- ❖ We creëren voldoende financiële buffers om tegenvallers op te vangen. Het weerstandsvermogen handhaven we op een uitstekend niveau (ratio > 2.0).
- ❖ We optimaliseren de financieringsmethodiek van de schulden van de gemeente.
- ❖ We ontwikkelen en onderhouden een robuust risicomanagement.
- ❖ We versterken de financiële functie van de gemeentelijke organisatie door beter projectmanagement, versterking van de planning en control activiteiten en risicobeheersing.
- ❖ Met betrekking tot de Eneco-aandelen voeren we de opdracht uit die er ligt uit de vorige raadsperiode: wij maken ons hard voor de duurzame missie en de werkgelegenheid. Als het definitieve besluit tot verkoop wordt voorgelegd, gaan we in op de financiële consequenties en hoe we hiermee kunnen omgaan. We gaan verstandig om met de mogelijke opbrengsten van de verkoop van de Eneco-aandelen. Het wegvallen van de dividenduitkeringen vangen we structureel op. Indien mogelijk kijken we ook naar de besteding van resterende middelen.

Grondexploitatie

- ❖ We geven voorkeur aan ontwikkeling van grond door, of in samenwerking met (private) partijen, met duidelijke sturing en randvoorwaarden.
- ❖ We zijn behoedzaam met het initiëren van nieuwe grondexploitaties met als uitgangspunt dat de schuldquote beneden de 130% komt en blijft.
- ❖ Eventuele winsten van een grondexploitatie wenden we aan voor het aflossen van schulden of het versterken van het weerstandsvermogen. Eventuele verliezen van een grondexploitatie compenseren we allereerst binnen de betreffende grondexploitatie en anders boeken we het af op het weerstandsvermogen.

Informatievoorziening

- ❖ We verzorgen tijdige, volledige en juiste rapportages aan de raad, inclusief inzicht in de belangen en risico’s van samenwerkingsverbanden.
- ❖ We rapporteren op hoofdlijnen aan de raad over de mate waarin subsidies de beoogde doelstellingen behalen op samenwerking en innovatie, met specifieke informatie over de grote instellingen. Hetzelfde geldt voor het afgeven van garanties en leningen.
- ❖ We informeren de raad tijdig, volledig en juist over (nieuwe) risicovolle projecten.